

محمود حسابی

محمود حسابی فرزند عباس معزالسلطنه در سال 1281 هجری شمسی در تهران متولد شد. او در سن چهارساگی که سفارت ایران در بغداد به پدربزرگ وی واگذار گردید، به همراه خانواده به آن شهر رفت. پس از دو سال اقامت در بغداد به همراه خانواده به دمشق و پس از یک سال به شهر بیروت عزیمت نمود.

حسابی در سن 7 سالگی در یک مدرسه ی فرانسوی در بیروت به طور شبانه روزی شغول تحصیل شد و تحصیلات ابتدایی را در همان مدرسه به پایان رسانید. با آغاز دوره ی متوسطه که مقارن با شروع جنگ جهانی بود مدسه ی فرانسویان در بیروت تعطیل شد و از آن پس در منزل از یک معلم خصوصی درس گرفت و از مادر زبان فارسی آموخت و از جمله قرآن، گلستان و بوستان سعدی، غزلیات حافظ و منشآت قائم مقام فراهانی را مطالعه نمود. وی پس از دو سال برای ادامه تحصیل به مدرسه ی آمریکایی بیروت وارد شد. ابتدا به دلیل عدم آشنایی به زبان انگلیسی، وی را در کلاس اول ابتدایی ثبت نام کردند ولی در آخر سال تحصیلی، زبان انگلیسی را به خوبی فراگرفت و در امتحانات

عمومی مدرسه شرکت و مریانش پذیرفتند که به کلاس پنجم ارتقا یابد. پس از آن در کالج آمریکایی بیروت ثبت نام کرد.

حسابی پس از اتمام کالج موفق شد تحصیلات عالی را شروع کند. او در سال 1299 لیسانس علوم ادبیات خود را از آنجا دریافت کرد، سپس در دانشکده ی بیروت به تحصیل مشغول شد و مدرک مهندسی راه و ساختمان خود را از آن مدرسه در سال 1301 دریافت کرد. وی همچنین به تحصیل علوم پزشکی و نجوم و ریاضی در دانشگاه آمریکایی بیروت پرداخت و در رشته های زیست شناسی و برق به تحصیل مشغول شد.

حسابی در سال 1305 در مدرسه ی عالی معدن در پاریس مدرک خود را دریافت کرد و در سال 1306 دکترای فیزیک خود را از دانشگاه سوربن پاریس اخذ نمود.

حسابی در ابتدا در وزارت فواید عامه استخدام گردید، سپس در دوران نخست وزیری دکتر مصدق رییس هیئت مدیره ی شرکت نفت گردید. از جمله مشاغل دیگری که دکتر حسابی به آن اشتغال داشت عبارتند از: ریاست دانشگاه فنی، ریاست دانشگاه علوم، مدیر عامل شرکت نفت ایران، وزیر فرهنگ در دولت

دکتر مصدق ، عضو دائمی شورای اتمی شيگاگو ، عضو آکادمی علوم نیویورک ،
عضو شورای عالی فرهنگ، عضو انجمن اصطلاحات علمی ، رییس انجمن
پژوهش فضایی ایران و رییس انجمن ژئوفیزیک ایران .

از فعالیتهای دیگر دکتر حسابی میتوان موارد زیر را ذکر نمود : نقشه کشی
ونقشه برداری راه های ساحلی ایران میان بنادر خلیج فارس از بوشهر تا
بندر لنگه در سال 1307 تهیه ی نقشه ی راه تهران به شمشک ، نصب و راه اندازی
اولین دستگاه رادیولوژی ، شروع واژه گزینی علمی ، تعیین ساعت ایران .

حسابی علاوه بر کسب دانش در شاخه ی علوم عملی، با زبانهای فرانسوی ،
انگلیسی ، آلمانی و عربی آشنایی و نسبت به زبانهای سانسکریت، یونانی ، لاتین
، پهلوی ، اوستا، ترکی و ایتالیایی اشراف داشت .

حسابی تنها شاگرد ایرانی پرفسور آلبرت اینشتین بود . دکتر حسابی مطالعات
علمی خود را در کنار دانشمندانی نظیر شرودینگر ، بورن ، فرمی و چند
فیزیکدان دیگر و تبادل نظر با برتراندراسل و آندره ژید در دانشگاههای جهان
دنبال نمود .

دکتر محمود حسابی تا سن نود سالگی به کار تدریس در مدرسه ی وزارت راه ،
دانشکده ی فنی ، دانشکده ی علوم و چندین دانشگاه در خارج از کشور
پرداخت . وی عمر پربرکت خود را صرف خدمات ارزنده ی علمی و فرهنگی در
سطح جهان کرد و در انتقال علوم جدید به کشور سهم عمده ای داشت . ایشان
در تربیت استادان ، مربیان ودانش پژوهان رشته ی فیزیک و تاسیس دانشکده
ها و مراکز پژوهشی در ایران نقش موسس ومعلم را ایفا نمود

پرفسور محمود حسابی در 12 شهریور سال 1371 هنگام معالجه ی بیماری قلب
در بیمارستان دانشگاه ژنو به درود حیات گفت .

برخی از آثار پرفسور حسابی عبارتند از :

* حساسیت سلول های فتوالکتریک

* رساله ی راه ما (به زبان فرانسه)

* نام های ایرانی

* فیزیک جدید و فلسفه ی ایران باستان

* دیدگانی فیزیک

* الکترو دینامیک

***نگره ی کاهنربایی**

***فیزیک حالت جامد**

***دیدگانی کوانتیک**

***دارالفنون امریکایی بیروت**

<http://www.jokerkhob.blogfa.com/>
<http://www.bartarinblog.blogfa.com/>